

TASHABBUSKOR BOLANI TARBIYALASH: MAK TABGACHA YOSH BOSQICHIDA INNOVATSION YONDASHUVLAR

Mualliflar:

*Pedagogika va Psixologiya
kafedrasi o‘qituvchisi*

Kadirova Omadxon

*Maktabgacha ta’lim
yo‘nalishi 201-guruh talabasi*

Nematjonova Nasibaxon

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha yosh davrida bolalarda tashabbuskorlikni rivojlantirishning ahamiyati, pedagogik innovatsion yondashuvlar va ularning samaradorligi tahlil qilingan. Bolalarning mustaqil fikrlashi, ijodiy yondashuvi va o‘zini namoyon etish qobiliyatlarini rivojlantirishda innovatsion metodlarning o‘rni ko‘rsatilgan. Maqolada shuningdek, pedagogik sharoitlar va tarbiyaviy muhit yaratishning amaliy tavsiyalari ham berilgan.

Annotation: This article analyzes the importance of developing initiative among preschool children, the role and effectiveness of innovative pedagogical approaches. It highlights the importance of modern methods in fostering independent thinking, creativity, and self-expression in young learners. The article also provides practical recommendations for creating appropriate pedagogical conditions and environments.

Kalit so‘zlar: Tashabbuskorlik, innovatsiya, maktabgacha ta’lim, kreativlik, bolalar tarbiyasi.

Key words: Initiative, innovation, preschool education, creativity, child upbringing.

Kirish

Mamlakatimizda ta’lim tizimida olib borilayotgan islohotlarning asosiy maqsadi-mustaqlil fikrlovchi, tashabbuskor va zamonaviy bilimlarga ega avlodni tarbiyalashdir. Maktabgacha yoshdagi bolalarni rivojlantirishda innovatsion yondashuvlarning qo‘llanilishi dolzarb ahmiyat kasb etadi. Zero, maktabgacha yosh davri bolaning shaxs sifatida shakllanishida poydevor vazifasini bajaradi.

Asosiy qism

Tashabbuskorlik va uning ahmiyati

Tashabbuskorlik shaxs rivojlanishida muhim rol o‘ynaydi. Bolalarda erta yoshdan boshlab tashabbus ko‘rsatishga intilish, o‘z fikrlarini erkin bayon qilish, mustaqil qaror qabul qilish ko‘nikmalarini shakllantirish zarur.

Tashabbuskorlik rivojining bosqichlari

Tashabbuskorlik bosqichma-bosqich rivojlanadi:

- 2-3 yoshda - bolalar mustaqil harakat qilishga urinadi;
- 3-4 yoshda - yangi narsalarni sinab ko‘rishga intilish ortadi;
- 5-6 yoshda - mustaqil qaror qabul qilish va o‘z g‘oyalarini ilgari surishga qiziqish kuchayadi.

Innovatsion yondashuvlar

Maktabgacha ta’lim muassasalarida quyidagi innovatsion metodlar samarali hisoblanadi:

- Loyha faoliyati asosida ta’lim;
- STEAM metodikasi (Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics);
- O‘yin orqali o‘qitish texnologiyalari;
- Robototexnika va zamonaviy texnologiyalardan foydalanish.

Pedagogik sharoit va tarbiyaviy muhit

Tashabbuskorlikni rivojlantirish uchun quyidagi pedagogik sharoitlar zarur:

- Erkin tanlov imkoniyatini yaratish;
- Bolalarning mustaqil faoliyatini qo‘llab-quvvatlash;
- Har bir bolaning qiziqishlarini rivojlantirish uchun shart-sharoit yaratish;
- Ijobiy rag‘bat va baholash tizimini joriy etish.

Ota-onalar va pedagoglarning hamkorligi

Bolalarda tashabbuskorlikni rivojlantirishda ota-onalar va pedagoglarning hamkorligi muhim ahamiyat kasb etadi. Uy va maktabgacha ta’lim muassasasi o‘rtasida uzviy aloqa mavjud bo‘lsa, bolaning shaxsiy rivojlanishi yanada tezlashadi.

Xulosa

Tashabbuskor bolani tarbiyalash orqali biz jamiyat uchun ijtimoiy faolligi, mustaqil fikrashi va ijodiy salohiyati yuqori bo‘lgan avlodni shakllantiramiz. Maktabgacha ta’lim muassasalarida innovatsion metodlardan foydalanish bolalarning individual imkoniyatlarini ochishga xizmat qiladi. Bu esa o‘z navbatida, mamlakatimiz kelajagi uchun raqobatbardosh, yangilik yaratishga qodir yoshlarni tayyorlash imkonini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Abdukodirova, D. (2021). Maktabgacha ta’limda innovatsion metodlar. Toshkent: Fan va texnologiya.
2. G‘ulomova, N. (2020). Bolalar psixologiyasi. Toshkent: Ilm ziyo.
3. Vygotsky, L.S. (1978). Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. Harvard University Press.
4. Davletshin, M.T. (2019). Pedagogik innovatsiyalar. Toshkent: O‘zbekiston.
5. Hasanova, M. (2022). Maktabgacha yoshdag‘i bolalarda tashabbuskorlikni rivojlantirishning psixologik asoslari. Toshkent: Pedagogika nashriyoti.